

AVIZ

**referitor la propunerea legislativă pentru modificarea art. 108
din Legea învățământului preuniversitar nr. 198/2023**

Analizând propunerea legislativă pentru modificarea art. 108 din Legea învățământului preuniversitar nr. 198/2023, transmisă de Secretarul General al Camerei Deputaților cu adresa nr. Plx.87/31.03.2025 și înregistrată la Consiliul Legislativ cu nr. D233/01.04.2025,

CONSILIUL LEGISLATIV

În temeiul art. 2 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 73/1993, republicată, și al art. 29 alin. (3) din Regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului Legislativ,

Avizează favorabil propunerea legislativă, cu următoarele observații și propuneri:

1. Propunerea legislativă are ca obiect de reglementare modificarea art. 108 din Legea învățământului preuniversitar nr. 198/2023, astfel încât **bursele de merit și de reziliență să poată fi acordate și elevilor din învățământul preuniversitar particular și confesional.**

2. Prin conținutul său normativ, propunerea legislativă se încadrează în categoria legilor organice, fiind incidente prevederile art. 73 alin. (3) lit. n) din Constituția României, republicată, iar în aplicarea prevederilor art. 75 alin. (1) din Legea fundamentală, prima Cameră sesizată este Camera Deputaților.

3. Precizăm că, prin avizul pe care îl emite, Consiliul Legislativ nu se pronunță asupra oportunității soluțiilor legislative preconizate.

4. Ca **observație cu caracter general**, pentru considerentele pe care le vom expune în cele ce urmează, apreciem că soluțiile preconizate în cuprinsul propunerii legislative, având ca premisă

argumentul prezentat în Expunerea de motive potrivit căruia bursa de performanță reglementată în Legea nr. 1/2011 a fost scindată, prin Legea nr. 198/2023, în trei tipuri de burse - bursa de merit, bursa de reziliență și bursa de excelență olimpică I și II - nu poate fi justificat în integralitate de obligația punerii în aplicare a Deciziei Curții Constituționale nr. 642/2022.

Astfel, art. 223 alin. (10) din Legea educației nr. 1/2011 prevedea că *„studenții beneficiază de burse de performanță sau de merit, pentru stimularea excelenței”*. Cu toate acestea, prin Decizia nr. 642/2022, Curtea Constituțională a analizat doar situația burselor de performanță.

Așa cum a statuat Curtea Constituțională în decizia menționată, *„Constituția enumeră la art. 32 alin. (5) formele prin care se desfășoară învățământul, și anume în unități de stat, particulare și confesionale, ceea ce înseamnă că partenerii statului în realizarea acestui serviciu de interes public sunt prestatorii de servicii educaționale care aparțin mediului public, privat și confesional, cu toții contribuind, în egală măsură și în modalități specifice, la realizarea procesului educațional. În acest context, a elimina o categorie de elevi de la beneficiul bursei de performanță pe motiv că aceștia aparțin unei alte categorii de parteneri decât celei din mediul public echivalează cu negarea parțială de către stat a obligației sale constituționale și cu o vădită discriminare, care nu se poate justifica din punct de vedere obiectiv și rațional”*.

Prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 69/2022, a fost completat art. 82 din Legea nr. 1/2011 cu un nou alineat, alin. (1³), cu următorul cuprins: *„Prin excepție de la prevederile alin. (1), de bursa de performanță pot să beneficieze și elevii de la cursurile cu frecvență din învățământul preuniversitar particular”*.

Referitor la această intervenție legislativă, Curtea Constituțională a reținut, în Decizia nr. 642/2022, că *„Reglementările anterior amintite demonstrează faptul că însuși legiuitorul a realizat caracterul discriminatoriu al prevederilor art. 82 alin. (1) din Legea nr. 1/2011 - criticate în prezenta cauză - și a intervenit, treptat, în sensul eliminării viciului de neconstituționalitate”*.

În ceea ce privește actuala reglementare în materie, art. 108 alin. (1) și (1¹) din Legea învățământului preuniversitar nr. 198/2023 prevede că *„elevii de la cursurile cu frecvență de zi din învățământul preuniversitar de stat obligatoriu beneficiază de burse”*, între care se numără bursele de excelență olimpică I și II, bursa de merit și bursa de reziliență.

Potrivit alin. (15) al aceluiași articol, elevii din **unitățile de învățământ preuniversitar particular și confesional** beneficiază, printre altele, de **burse de excelență olimpică I și II** finanțate de la bugetul de stat, dar nu și de bursă de merit sau bursă de reziliență.

Referitor la bursele de excelență olimpică, alin. (11) al art. 108 prevede că, *„pentru stimularea excelenței, elevii beneficiază de burse de excelență olimpică I și II, acestea fiind alocate în funcție de distincțiile primite de către aceștia, după cum urmează:*

a) bursa de excelență olimpică I se acordă elevilor care obțin distincții, respectiv premiile I, II, III sau mențiuni ori medalii asimilate acestor distincții la olimpiadele școlare internaționale, respectiv elevilor care obțin locurile I, II și III sau mențiuni la campionatele sportive școlare internaționale recunoscute de Ministerul Educației, la Jocurile Olimpice, la Jocurile Paralimpice sau la Jocurile Olimpice de Tineret (...);

b) bursa de excelență olimpică II se acordă elevilor care obțin distincții, respectiv premiile I, II și III la olimpiadele școlare naționale organizate și finanțate de Ministerul Educației (...).”

Pe de altă parte, astfel cum prevede alin. (4) al aceluiași articol, *„bursa de reziliență și bursa de merit reprezintă forme de stimulare a elevilor, în vederea obținerii progresului în învățare și a performanței școlare”*. Din interpretarea acestei norme, dar și din denumirile bursei respective, rezultă că **bursa de reziliență se acordă în vederea obținerii progresului în învățare**, în vreme ce **bursa de merit se acordă pentru recompensarea performanței școlare**, condițiile de acordare a bursei respective fiind stabilite prin Metodologia-cadru care se aprobă prin ordin al ministrului educației și cercetării.

Cât privește noua lege a învățământului preuniversitar, respectiv Legea nr. 198/2023, Curtea Constituțională a reținut că *„aceasta recalifică sistemul de burse, iar bursa de performanță nu se mai regăsește în aceiași termeni. Noul act normativ în materie instituie două tipuri de burse cu rol asemănător celei de performanță, dar pe criterii diferite: bursa de merit și bursa de excelență olimpică (I și II)”*.

Or, Curtea Constituțională a reținut, în această privință, că *„pentru atingerea scopului legiuitorului constând în recompensarea efortului depus de copii și tineri pentru obținerea unor rezultate remarcabile la diferite competiții naționale și internaționale recunoscute în mod oficial, criteriul determinant/esențial în acordarea bursei de performanță este însăși atingerea performanței în sine, adică obținerea rezultatului prescris de lege, fără a avea vreo relevanță forma de învățământ pe care o urmează respectivii elevi”*.

Din analiza prevederilor legale menționate și a jurisprudenței constituționale în materie, se poate concluziona că **nu trebuie să fie instituit un tratament juridic diferit** între învățământul preuniversitar de stat, pe de o parte, și cel particular și confesional, pe de altă parte, în ceea ce privește acordarea **burselor de excelență olimpică** și, respectiv, a **bursei de merit**, în măsura în care aceasta din urmă **îndeplinește criteriul determinant al atingerii performanței**, respectiv obținerea rezultatului prevăzut de lege.

Totuși, o astfel de concluzie nu se poate reține și în cazul bursei de reziliență, al cărei scop este, așa cum am arătat, **obținerea progresului elevului în procesul de învățare, și nu recompensarea performanței școlare.**

Prin urmare, considerăm că **motivul care fundamentează prezenta propunere legislativă**, așa cum rezultă din instrumentul de prezentare și motivare, **respectiv punerea în acord a prevederilor Legii nr. 198/2023 cu Decizia Curții Constituționale nr. 642/2022**, în sensul „stabilirii unui tratament juridic egal între elevii din învățământul preuniversitar de stat, respectiv particular și confesional”, **subzistă doar în cazul bursei de merit, în măsura în care îndeplinește criteriul esențial al atingerii performanței, nu și în cazul bursei de reziliență.**

În concluzie, recomandăm revederea soluțiilor legislative preconizate prin prezenta propunere legislativă în acord cu considerentele anterior menționate.

5. Sub rezerva considerentelor prezentate anterior, formulăm următoarele observații de tehnică legislativă:

a) la Articolul unic, la partea dispozitivă, potrivit uzanțelor de redactare, data monitorului oficial va fi redată sub forma „5 iulie 2023”.

b) la pct. 1, pentru același considerent, **partea dispozitivă** va fi redactată astfel:

„1. Alineatul (1) va avea următorul cuprins:”.

PREȘEDINTE

Florin IORDACHE

București

Nr. 270/17.04.2025

L. nr. 198/2023

M. Of. nr. 613/5 iul. 2023

Legea învățământului preuniversitar

Prevederile art. 133 alin. (1) și (2) intră în vigoare începând cu anul 2025-2026.

1. promulgată prin D. nr. 975/2023 M. Of. nr. 613/5 iul. 2023
Decret privind promulgarea Legii învățământului preuniversitar

2. modificări prin O.U.G. nr. 72/2023 M. Of. nr. 792/1 sep. 2023
Ordonanță de urgență pentru modificarea unor acte normative în domeniul educației, precum și pentru modificarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ *modifică art. 85 alin. (1) și pct. 14 din anexă*
aprobată cu modificări și L. nr. 427/2023 M. Of. nr. 2/3 ian. 2024
completări prin

3. modificări prin O.U.G. nr. 115/2023 M. Of. nr. 1139/15 dec. 2023
Ordonanță de urgență privind unele măsuri fiscal-bugetare în domeniul cheltuielilor publice, pentru consolidare fiscală, combaterea evaziunii fiscale, pentru modificarea și completarea unor acte normative, precum și pentru prorogarea unor termene *modifică art. 248 alin. (2) și alin. (21); aplicarea prevederilor art. 63 alin. (4), art. 78 alin. (8), art. 105 alin. (10) se suspendă până la începutul anului școlar 2025—2026; prorogă: a) prevederile art. 67 alin. (4), (6), (7), (8) până la începutul anului școlar 2025—2026; b) prevederile art. 116—art. 119 până la începutul anului școlar 2025—2026; c) prevederile art. 131 alin. (11) până la începutul anului școlar 2025—2026; d) prevederile art. 138 alin. (5) până la începutul anului școlar 2025—2026; e) prevederile art. 139 alin. (2) lit. d), alin. (3), (7) până la începutul anului școlar 2025—2026; f) prevederile art. 23 alin. (1) lit. f) și art. 207 alin. (11) până la începutul anului școlar 2025—2026; g) prevederile art. 217 alin. (3) până la începutul anului școlar 2025—2026; h) art. 77 alin. (4) până la data de 1 ianuarie 2025; Finanțarea în baza și în limitele costului standard / elev /preșcolar /antepreșcolar, potrivit dispozițiilor art. 139 alin. (1), (2) lit. a)—c), (4) și (9)—(16) se aplică începând cu data de 1 ianuarie 2024*

Prevederile art. LIII intră în vigoare la data de 1 ianuarie 2024, cu următoarele excepții: a) pct. 12 referitor la dispozițiile art. 26 alin. (1) lit. d) și f), pct. 27 referitor la dispozițiile art. 45 alin. (14), pct. 52, 58, 89, 92, 105, 113 intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al României, Partea I, a prezentei ordonanțe de urgență; b) pct. 116 intră în vigoare începând cu data de 1 a lunii următoare datei de la care România este autorizată să aplice o măsură specială de derogare de la dispozițiile Directivei 2006/112/CE a Consiliului din 28 noiembrie 2006 privind sistemul comun al taxei pe valoarea adăugată, cu modificările și completările ulterioare; c) pct. 128 și 129 intră în vigoare la data de 18 ianuarie 2024; Prevederile art. LVI alin. (3) intră în vigoare la data de 1 ianuarie 2024; Prevederile art. LXIV, pct. 7 intră în vigoare la 10 zile de la data publicării prezentei ordonanțe de urgență în Monitorul Oficial al României, Partea I;

4. modificări prin	L. nr. 427/2023	M. Of. nr. 2/3 ian. 2024	
	Lege privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 72/2023 pentru modificarea unor acte normative în domeniul educației, precum și pentru modificarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ		<i>aprobă cu modificări și completări O.U.G. nr. 72/2023; modifică art. 82 alin. (7) și (8), art. 82 alin. (15) și art. 248 alin. (24); introduce alin. (24¹) la art. 248; abrogă art. 82 alin. (14)</i>
5. modificări prin	O.U.G. nr. 10/2024	M. Of. nr. 160/27 feb. 2024	
	Ordonanță de urgență pentru modificarea și completarea unor acte normative		<i>modifică art. 42</i>
6. modificări prin	O.U.G. nr. 95/2024	M. Of. nr. 614/29 iun. 2024	
	Ordonanță de urgență pentru modificarea și completarea Legii învățământului preuniversitar nr. 198/2023 și a Legii învățământului superior nr. 199/2023		<i>modifică art. 31 alin. (7), art. 33 alin. (7), (9) și (12), art. 62 alin. (2), art. 66, art. 69 alin. (13), art. 76 alin. (5) lit. j), art. 106 alin. (5), art. 108 alin. (1), (4), (5), (8), alin. (11) lit. a), alin. (12), (16), alin. (17) lit. a)-d) și alin. (18), art. 113 alin. (1), art. 138 alin. (9), art. 149 alin. (3) și (4), art. 152 alin. (1), art. 153 alin. (2), art. 166, art. 171 alin. (2), art. 176 alin. (1) lit. e) pct. ii), art. 248 alin. (7) și (9), art. 249 alin. (5)—(7), (9) și (23); introduce alin. (2¹) la art. 62, alin. (10¹) la art. 69, alin. (8¹) la art. 83, alin. (1¹) la art. 108, alin. (3¹) la art. 108, alin. (8¹) la art. 108, alin. (12¹) la art. 108, alin. (18¹) la art. 108, alin. (10¹) la art. 117, alin. (1¹) la art. 120, pct. (iv) la art. 176 alin. (1) lit. e), alin. (6) la art. 209</i>
7. modificări prin	L. nr. 297/2024	M. Of. nr. 1185/28 nov. 2024	
	Lege pentru completarea art. 144 din Legea învățământului preuniversitar nr. 198/2023		<i>introduce alin. (5¹) și (5²) la art. 144</i>
8. completat prin	O.U.G. nr. 156/2024	M. Of. nr. 1334/31 dec. 2024	

Ordonanță de urgență privind unele măsuri fiscal- bugetare în domeniul cheltuielilor publice pentru fundamentarea bugetului general consolidat pe anul 2025, pentru modificarea și completarea unor acte normative, precum și pentru prorogarea unor termene

introduce alin. (3²) și alin. (17¹) la art. 108; prorogă aplicabilitatea unor prevederi, astfel: prevederile art. 67 alin. (4), (6), (7) și (8) se prorogă până la începutul anului școlar 2026 - 2027; prevederile art. 77 alin. (4) se prorogă până la data de 1 ianuarie 2026; prevederile art. 116—119 se prorogă până la începutul anului școlar 2026—2027; prevederile art. 131 alin. (11) se prorogă până la începutul anului școlar 2026—2027; prevederile art. 138 alin. (5) se prorogă până la începutul anului școlar 2026—2027; prevederile art. 139 alin. (2) lit. d), alin. (3) și (7) se prorogă până la începutul anului școlar 2026—2027; prevederile art. 23 alin. (1) lit. f) și ale art. 207 alin. (11) se prorogă până la începutul anului școlar 2026—2027; prevederile art. 217 alin. (3) se prorogă până la începutul anului școlar 2026—2027; aplicarea prevederilor art. 63 alin. (4), art. 70 alin. (5) lit. a), art. 74 alin. (4), art. 78 alin. (8), art. 105 alin. (10) se suspendă până la începutul anului școlar 2026—2027; prevederile art. 134 se aplică începând cu anul 2026